

Aksjonærforslag til Equinors generalforsamling 14. mai 2024:

Følgende forslag tar for seg endringer i Equinors styringspraksis og operasjonelle fokus for å demokratisere styringsmodellen og tilpasse selskapet til globale energiomstillingstrender mot miljømessig bærekraft. Det tar til orde for sentrale reformer som vil posisjonere Equinor innen fornybar energisektoren, og dermed sikre langsiktige aksjonærverdier og miljøforvaltning og støtte nåværende og fremtidige generasjoner i deres arbeid i å redusere konsekvensene av klimaendringer.

Aksjonærforslag:

- **Bedriftsforsamling:** Som delvis statseiet Hydros initiativ i 2022, foreslår jeg avvikling av bedriftsforsamlingen for å demokratisere styrevalg og involvere aksjonærene direkte i valg av styremedlemmer og styringsbeslutninger under generalforsamlingen.
- **Styrets sammensetning:** Jeg foreslår å styrke styret ved å kreve betydelig erfaring fra energisektoren og omstillingsprosesser, både nasjonalt og internasjonalt, og øke kompensasjonen til styremedlemmene for å tiltrekke fremragende ledere som er i stand til å styre Equinor gjennom et energilandskap i stadig utvikling.
- **Valgkomité:** Jeg foreslår opprettelse av en ny valgkomité valgt av og direkte underlagt styret med passende kompetansenivå .
- **Organisering av fornybar energi virksomheter:** Jeg foreslår at denne virksomheten blir en autonom enhet som vil understreke forpliktelsen til å lede energiovergangen og legge til rette for fokusert vekst og innovasjon på dette kritiske området.
- **Statlig eierskap:** Jeg anbefaler en strategisk reduksjon av statens eierskap til under 50% som har som mål å balansere styring av Equinor og fremme aktivt engasjement fra en bredere aksjonærbase.

Oppsummert har Nærings- og handelsdepartementet og tidligere Energidepartementet, som representerer den norske stats 67% eierskap i Equinor, i tillegg til styret og konsernledelsen i Equinor vist betydelig tilsidesettelse og avvising av forslag fra norske aksjonærer. Med Nærings- og handelsdepartementets særdeles passiv tilnærming til styring av selskapet og dagens styringsform og bedriftsforsamling får toppledelsen og styret en overveldende myndighet. Dette vil sterkt begrense aksjonærenes innflytelse og enhver form for overordnede kontrollsystemer. Denne situasjonen har effektivt sentralisert autoritet over selskapets virksomhet og strategiske retning hos styret og konsernledelsen. Som et resultat spiller generalforsamlingen en marginal rolle, der aksjonærer mangler muligheten til å velge styremedlemmene og holde disse til ansvar.

Hvorfor har Equinor og departementene ignorert konstruktive forslag fra norske aksjonærer?

Norske aksjonærer har i en årrekke fremmet forslag på generalforsamlingene om global produksjon av olje og gass, utvidelse av olje- og gasssektoren, miljøriskring og overgang til fornybar energi. Til tross for de mulige fordelene har disse forslagene rutinemessig blitt avvist av Nærings- og handelsdepartementets representanter. Beslutninger om å avvise disse forslagene kommer i forkant av generalforsamlingene etter diskusjoner innad i Equinors styre og konsernledelse der departementet har ukritisk sluttet seg til styrets standpunkt om å avvise forslagene. Når vi ser

tilbake, er det åpenbart at disse anbefalingene fra aksjonærene kunne ha redusert store økonomiske og omdømmemessige tap for både Equinor og Norge. Flere av disse forslagene som ble nedstemt er beskrevet i mine forslag under generalforsamlingen i 2023. Det er også viktig å påpeke at disse tapene hadde ingen konsekvenser for konsernledelsen eller styret.

Til tross for bred støtte til disse aksjonærforslagene blant nordmenn og lovgivende representanter var det kun ett av 50 forslag fremmet av norske aksjonærer i perioden 2006 til 2023 som ble akseptert. I denne perioden fremmet departementet ingen forslag og demonstrerte en sterk mangel på initiativ og et passivt eierskap.

Flere forslag kritiserte Equinors utenlandsvirksomhet som har brakt betydelige økonomiske tap, korrupsjonsskandaler og kraftig motstand i land som Canada, Australia, Argentina, Brasil og Storbritannia. Spesielt står Equinor overfor høy korrupsjonsrisiko i nesten halvparten av de 30 landene selskapet opererer i, i strid med selskapets nulltoleranse overfor korrupsjon. Til tross for dette fortsetter toppledelsen å utvide sitt internasjonale fotavtrykk uten tilstrekkelig «due diligence». Et eksempel er rettssaken som involverer avskjedigelse av juridisk direktør Hans Henrik Klouman.

Aksjonærforslag som oppfordret Equinor til å konsentrere seg om lønnsom norsk virksomhet og stanse utenlandsk leting og aktiviteter ble også systematisk avvist. Dessuten ignorerer selskapet advarsler fra FN og Det internasjonale energibyrået om å stanse ny olje- og gassleting.

På generalforsamlingen i 2020 foreslo jeg at Equinor skulle skille ut den fornybar energi aktiviteten til en separat enhet, noe som gjenspeiler Ørsteds vellykkede utskillelse fra DONG i Danmark. Det ble avslått. Nå ser det ut som at ledelsen ikke anerkjenner de sterke kontrastene mellom fornybar- og fossile energivirksomheter og -prosjekter når det gjelder lønnsomhet, kontraktstyring og prosjektgjennomføring. Til tross for påstander om å prioritere utvikling av fornybar energi er Equinors energiproduksjon fortsatt i overveldende grad avhengig av fossil energi (99,5 % olje og gass, 0,5 % fornybart). Equinor har valgt ikke å skille ut den fornybare delen av selskapet og det påvirker aksjeverdien negativt. For eksempel stupte Equinors aksjekurs fra rekordhøye 377,80 kroner den 19. oktober 2023 til 271,33 kroner den 6. mars 2024, en nedgang på 28 prosent, i påvente at Equinor kunne vinne Sørlige Nordsjø II havvindprosjektet, noe de ikke gjorde og prisen steg igjen deretter.

Hva er årsakene til dagens situasjon:

Equinors styringsstruktur er unikt formet ved at hovedaksjonæren, den norske stat med 67% av aksjene, gjennom Nærings- og handelsdepartementet har en særdeles «hands-off» tilnærming til statlig eierskap. I Norge forventes det at delvis statseide foretak ledes uavhengig av sittende regjering og styrene skal føre tilsyn med konsernledelsen. Denne autonomien legger et betydelig ansvar på styret og krever høy kompetanse hos medlemmene.

Til forskjell fra vanlig praksis i internasjonale selskaper der aksjonærer direkte velger styrets sammensetning via generalforsamlingen, er det en norsk lov som krever at selskaper med over 200 ansatte skal ha sine styremedlemmer valgt av en bedriftsforsamling. I Equinors tilfelle består bedriftsforsamlingen av 12 eksterne personer og 6 medlemmer valgt blant de ansatte. Denne

forsamlingen består hovedsakelig av nordmenn med begrenset internasjonal erfaring til tross for Equinors globale virksomhet i 30 land. En slik organisering øker også risikoen for interne interessekonflikter, habilitetsproblemer og viderefører et isolert «gutteklubben grei» nettverk.

Undersøkelser av denne spesifikke norske loven viser at bedriftsforsamlinger spiller en minimal rolle i å påvirke selskapsledelsen. Med mulighet for oppløsning av bedriftsforsamlinger med ansattes samtykke, opprettholder bare en liten brøkdel (17 av 850) av dagens kvalifiserte selskaper en bedriftsforsamling. Delvis statseide selskaper som DNB, Kongsberg Gruppen, Aker Solutions og Yara har oppløst bedriftsforsamlingene. Hydro oppløste sin bedriftsforsamlingen i 2022 og gikk over til direkte styrevalg på generalforsamlingene.

Til tross for at de eier om lag 25% av Equinor, er store internasjonale aksjonærer som BlackRock, Vanguard, Schroder og RBC ikke i stand til å holde styremedlemmer til ansvar, noe som undergraver balansen i styringen. Disse selskapene engasjerer seg vanligvis proaktivt på generalforsamlinger, og spesielt i styrevalgprosesser. Denne mangelen på involvering reduserer kontroll og balanse i Equinor og forsterker overmakten som bedriftsledelsen og styret besitter med dagens struktur.

Anbefalte tiltak:

Det eksisterende rammeverket preget av konsernledelsen og styrets dominans, skaper en ubalanse i interessentinnflytelse som er i strid med prinsippene for god, demokratisk styring av et globalt selskap.

De nødvendige trinnene for å forbedre selskapets drift er :

- Oppløsning av bedriftsforsamlingen, tilsvarende Hydros foretagende i 2022, ved overføring av styrets valg til generalforsamlingen. Dette skiftet vil gi aksjonærene mulighet til direkte å overprøve styrets kompetanse, ansvar og merittliste.
- Revitalisere valgkomiteen ved å innlemme aksjonærer med betydelig internasjonal og lokal bransjeinnsikt og hvor medlemmene utnevnes av styret.
- Styrke styremedlemmenes godtgjørelse for å tiltrekke internasjonalt og nasjonalt erfarne fagfolk fra energisektoren, inklusivt erfaring i omstillingsprosesser.
- Jeg argumentere for at den norske stat reduserer sin eierandel til under 50%. Dette vil fremme en styringsmodell som er mer rettferdig overfor aksjonærene og bidra til strategisk smidighet og interessentengasjement.

Disse tiltakene tar sikte på å forandre Equinors styring for å sikre en sterk, åpen og tilpasningsdyktig struktur. Dermed innføres beste praksis som er nødvendig for et ledende globalt energiselskap. Videre vil dette sikre at Equinors drift støtter de nåværende og fremtidige generasjoners kamp i å redusere konsekvensene av klimaendringer.

Jeg er opprinnelig fra Norge, men har tilbrakt min 50 år-lange karriere i USA og Sveits. Som engasjert Equinor-aksjonær siden 2018 er målet mitt å styre selskapet mot en bærekraftig praksis.

Jeg mener Equinor må utvikle seg til et konvensjonelt aksjeselskap som omfavner bærekraftig styring og rettferdig maktfordeling mellom aksjonærer, styremedlemmer, ledelse og ansatte.

Even Bakke, Ph.D. i kjemi ingeniørfag fra University of Colorado i Boulder:

- *Leder for ABBs globale miljøvirksomhet fra USA og Sveits.*
- *Direktør for cleantech venture investeringer i USA og Europa, fra København, Danmark.*
- *Konsulent for et europeisk investeringsfond for fornybar energi, fra Zürich, Sveits.*
- *Aktiv deltaker i Besteforeldrenes klimaaksjon*